

ดนตรี-นาฏศิลป์

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ผู้เรียบเรียง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์อรรพรรณ ขมวัฒนา

ดร.นิพัทธ์ กาญจนะหุต

ดร.สมชาย ฝิ่นรำดี

ผู้ตรวจ

ดร.สยา ทันตะเวช

อาจารย์กชกร เทศมยา

อาจารย์วีระกิจ สุวรรณพิทักษ์

บรรณาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิชาลัมพ์ก์ เหล่าวานิช

อาจารย์แก้วกนกกาญจน์ เนคมานุรักษ์

สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.)

๑๒๕๖/๙ ถนนนครไชยศรี แขวงถนนนครไชยศรี เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐

โทร. ๐-๒๒๔๓-๘๐๐๐ (อัตโนมัติ ๑๕ สาย), ๐-๒๒๔๑-๘๙๙๙

แฟกซ์ : ทุกหมายเลข, แฟกซ์อัตโนมัติ : ๐-๒๒๔๑-๔๑๓๑, ๐-๒๒๔๓-๗๖๖๖

website : www.iadth.com

สงวนลิขสิทธิ์

บริษัท พัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.) จำกัด

พ.ศ. ๒๕๖๘

พิมพ์ครั้งที่ ๑ จำนวน ๒๐,๐๐๐ เล่ม

ISBN : 978-616-05-5187-3

คำนำ

หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ได้จัดทำตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ โดยมีเนื้อหา ดังนี้

สาระการเรียนรู้ที่ ๒ ดนตรี มีเนื้อหาเกี่ยวกับ โน้ตดนตรีและเทคนิคการขับร้อง สร้างสรรค์บทเพลง อาชีพอาสาทางดนตรี องค์ประกอบดนตรีในแต่ละท้องถิ่น ดนตรีในวัฒนธรรมต่างประเทศ และประวัติศาสตร์ดนตรีของไทย

สาระการเรียนรู้ที่ ๓ นาฏศิลป์ มีเนื้อหาเกี่ยวกับ องค์ประกอบนาฏศิลป์และละคร บูรณาการนาฏศิลป์และละคร รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์และละคร การวิเคราะห์ วิจัยนาฏศิลป์และละคร การแสดงนาฏศิลป์ในท้องถิ่นต่าง ๆ และยุคสมัยของละคร

เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้สอนและผู้เรียน หนังสือเรียนเล่มนี้จึงได้จัดทำเนื้อหาที่ทันสมัย มีกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน นอกจากนี้ยังได้สอดแทรกข้อมูลเกี่ยวกับจุดประกายความคิด ทักษะชีวิตและอาชีพ เพิ่มเติมเสริมความรู้ กิจกรรมพัฒนาการอ่าน คำศัพท์น่ารู้ โครงการสื่อนวัตกรรม และผังสรุปสาระสำคัญสู่การสร้างความรู้

ผู้เขียนหวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ จะช่วยพัฒนาผู้เรียนได้เต็มตามศักยภาพ

คณะผู้จัดทำ

สารบัญ

หน้า

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑	โน้ตดนตรีและเทคนิคการขับร้อง	๕
	• โน้ตเพลงไทยอัตรากำลังสองชั้น	๖
	• โน้ตสากล	๑๒
	• เทคนิคการร้องและการบรรเลงดนตรี	๑๗
	• การประเมิงานดนตรี	๒๐
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒	สร้างสรรค์บทเพลง	๒๔
	• ปัจจัยในการสร้างสรรค์บทเพลง	๒๕
	• การบรรยายอารมณ์และความรู้สึกในบทเพลง	๒๘
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓	อาชีพทางดนตรี	๓๑
	• อาชีพทางดนตรี	๓๒
	• บทบาทของดนตรีในธุรกิจบันเทิง	๓๕
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔	องค์ประกอบดนตรีในแต่ละท้องถิ่น	๓๙
	• องค์ประกอบของดนตรีพื้นบ้าน	๔๐
	• ลักษณะของดนตรีพื้นบ้าน	๔๑
	• องค์ประกอบของดนตรีในแต่ละวัฒนธรรมของไทย	๔๑
	• ปัจจัยในการสร้างสรรค์ผลงานดนตรีในแต่ละวัฒนธรรม	๔๕
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕	ดนตรีในวัฒนธรรมต่างประเทศ	๕๐
	• บทบาทของดนตรีในวัฒนธรรมต่างประเทศ	๕๑
	• อิทธิพลของดนตรีในวัฒนธรรมของประเทศต่าง ๆ	๕๘
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖	ประวัติศาสตร์ดนตรีของไทย	๖๒
	• เหตุการณ์ประวัติศาสตร์กับการเปลี่ยนแปลงทางดนตรีในประเทศไทย	๖๓

หน้า

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗	องค์ประกอบนาฏศิลป์และละคร	๗๐
	- องค์ประกอบนาฏศิลป์ไทย ๗๑ - หลักและวิธีการสร้างสรรค์การแสดง โดยใช้องค์ประกอบหลักของนาฏศิลป์ ๗๓ - องค์ประกอบของละคร ๗๗ - หลักและวิธีการสร้างสรรค์การแสดง โดยใช้องค์ประกอบละคร ๗๘	
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘	บูรณาการนาฏศิลป์และละคร	๘๒
	- การบูรณาการศิลปะแขนงอื่น ๆ กับการแสดงนาฏศิลป์และละคร ๘๓ - ความสัมพันธ์ของนาฏศิลป์และละครกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ๘๕	
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙	รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์และละคร	๙๓
	- นาฏศิลป์ไทย ๙๔ - การแสดงพื้นเมือง ๙๖ - ละครไทย ๙๘ - ละครพื้นบ้าน ๑๐๔	
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐	การวิเคราะห์ วิจารณ์นาฏศิลป์และละคร	๑๐๘
	- หลักและวิธีการวิเคราะห์ วิจารณ์การแสดงนาฏศิลป์ ๑๐๙ - ตัวอย่างการแสดงนาฏศิลป์ประเภทระบำ ๑๑๑ - ตัวอย่างการแสดงนาฏศิลป์ประเภทรำ ๑๒๘ - หลักและวิธีการวิเคราะห์ วิจารณ์การแสดงละคร ๑๓๔	
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๑	การแสดงนาฏศิลป์ในห้องเรียนต่าง ๆ	๑๓๘
	- ความหมายของนาฏศิลป์พื้นเมือง ๑๓๙ - ที่มาของการแสดงนาฏศิลป์พื้นเมือง ๑๔๐ - วัฒนธรรมและลักษณะเฉพาะของนาฏศิลป์พื้นเมืองแต่ละภูมิภาค ๑๔๐	
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๒	ยุคสมัยของละคร	๑๕๖
	การละครสมัยต่าง ๆ ๑๕๗	
บรรณานุกรม		๑๖๕

หน่วยการเรียนรู้ที่

๑

โน้ตดนตรี และเทคนิคการขับร้อง

ผังสาระการเรียนรู้

ตัวชี้วัดระหว่างทาง

- อ่าน เขียน ร้องโน้ตไทยและโน้ตสากล ที่มีเครื่องหมายแปลงเสียง (ศ ๒.๑ ม.๒/๒)
- ประเมินพัฒนาการทักษะทางดนตรีของตนเอง หลังจากการฝึกปฏิบัติ (ศ ๒.๑ ม.๒/๖)

ตัวชี้วัดปลายทาง

- ร้องเพลง และเล่นดนตรีเดี่ยวและรวมวง (ศ ๒.๑ ม.๒/๔)

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- เครื่องหมายและสัญลักษณ์ทางดนตรี
 - โน้ตจากเพลงไทยอัตรจังหวะสองชั้น
 - โน้ตสากล (เครื่องหมายแปลงเสียง)
- การประเมินความสามารถทางดนตรี
- เทคนิคการร้องและบรรเลงดนตรี
 - การร้องและบรรเลงเดี่ยว
 - การร้องและบรรเลงเป็นวง

สาระสำคัญ

- เครื่องหมายและสัญลักษณ์ทางดนตรีเป็นสิ่งที่ใช้ในการขับร้องและบรรเลงดนตรี ทำให้ผู้ขับร้องและบรรเลงดนตรีสามารถเข้าใจจังหวะ และทำนองของบทเพลง ทำให้ขับร้องและบรรเลงดนตรีได้ถูกต้อง ไพเราะ
- การขับร้องและบรรเลงดนตรี ผู้ขับร้องและบรรเลงต้องมีเทคนิคในการร้องและบรรเลง เพื่อให้ขับร้องและบรรเลงดนตรีได้ไพเราะ และการประเมินความสามารถทางดนตรี ผู้ประเมินจะต้องมีความรู้ความเข้าใจทางดนตรีด้วยจึงจะทำให้ประเมินได้อย่างถูกต้อง

จุดประกายความคิด

ที่มา : Ake Studio (๒๕๕๗) /Shutterstock.com

นักเรียนคิดว่า สิ่งใดบ้าง
ทำให้การขับร้องเพลงในภาพ
มีความไพเราะน่าฟัง

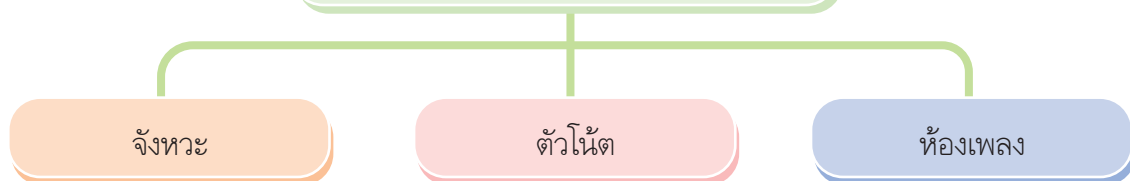

โน้ตเพลงไทยอัตราจังหวะสองชั้น

๑. หลักในการเขียน อ่าน และร้องโน้ตเพลงไทย

๑.๑ การเขียนโน้ตเพลงไทย มีองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้

องค์ประกอบที่ใช้ในการเขียนโน้ตเพลงไทย

๑) จังหวะ

จังหวะเพลงไทยแบ่งออกเป็น ๓ จังหวะ ดังนี้

จังหวะสามัญ คือ จังหวะทั่วไป เป็นจังหวะที่กำหนดด้วยตัวเอง หรือนับจังหวะด้วยตัวเอง

จังหวะฉิ่ง คือ การใช้ฉิ่งเป็นเครื่องกำกับจังหวะ เสียงฉิ่งเป็นจังหวะ “เบา” เสียงฉับเป็นจังหวะ “หนัก”

จังหวะหน้าทับ คือ การใช้เครื่องดนตรีที่ซึ่งด้วยหนังเป็นเครื่องกำกับจังหวะ โดยมากนิยมใช้หน้าทับปรบไ้เป็นเกณฑ์นับจังหวะ เช่น ตีหน้าทับปรบไ้ครบ ๑ เที้ยว นับเป็น ๑ จังหวะ

๒) ตัวโน้ต

โน้ตเพลงไทยมี ๗ เสียง และใช้ตัวอักษรแทนเสียงในการเขียนโน้ต ดังนี้

สัญลักษณ์ให้แทนระดับเสียงสูง-ต่ำของโน้ตเพลงไทย

- เสียงสูงใช้สัญลักษณ์ ˆ ด้านบนตัวอักษร เช่น ค ˆ ร ˆ มี ˆ ฟา ˆ ฟ
- เสียงต่ำใช้สัญลักษณ์ ˙ ด้านล่างตัวอักษร เช่น ค ˙ ร ˙ มี ˙ ฟา ˙ ฟ

๓) ห้องเพลง

ห้องเพลงในดนตรีไทย จะแบ่งออกเป็น ๘ ห้องเพลง ต่อ ๑ บรรทัด ห้องละ ๔ ตัวโน้ต โดยตำแหน่งของจังหวะตกจะอยู่ที่ส่วนท้ายสุดของตัวโน้ตในแต่ละห้องเพลงและในการเคาะจังหวะที่ท้ายห้องนั้นทางดนตรีไทยจะใช้เสียงฉิ่ง และเสียงฉับ แทนการเคาะจังหวะเรียกว่า **จังหวะฉิ่ง** ซึ่งมีลักษณะอัตราจังหวะและการเคาะจังหวะที่แตกต่างกัน ดังนี้

สามชั้น

- - - -	- - - ฉิ่ง	- - - -	- - - ฉับ	- - - -	- - - ฉิ่ง	- - - -	- - - ฉับ
---------	------------	---------	-----------	---------	------------	---------	-----------

สองชั้น

- - - ฉิ่ง	- - - ฉับ	- - - ฉิ่ง	- - - ฉับ	- - - ฉิ่ง	- - - ฉับ	- - - ฉิ่ง	- - - ฉับ
------------	-----------	------------	-----------	------------	-----------	------------	-----------

ชั้นเดียว

- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ
--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

๑.๒ การอ่าน และร้องโน้ตเพลงไทย

การเริ่มฝึกอ่านโน้ตเพลงไทย ควรอ่านโน้ตอัตราจังหวะสองชั้นก่อน เพราะเป็นเพลงที่ฟังง่ายที่สุด ส่วนใหญ่เป็นเพลงสั้น ๆ ที่ร้องและจำทำนองง่าย ไม่ซับซ้อน สามารถเคาะจังหวะตามได้ง่าย รวมทั้งมีการร้องเอื้อนที่ไม่มากนัก นิยมใช้ในการขับร้องและบรรเลงเพื่อเป็นการขับกล่อม และประกอบการแสดงมหรสพต่าง ๆ เพลงจังหวะสองชั้นรู้จักกันโดยทั่วไป เช่น เพลงลาวเสียงเทียน เพลงลาวดวงเดือน เพลงลาวจ้อย

ในการอ่านโน้ตเพลงในแต่ละห้องนั้น เนื่องจากตัวอักษรที่ใช้แทนเสียงในการเขียนโน้ตไม่สามารถที่จะแยกอัตราความสั้น-ยาวของเสียงได้ จึงต้องใช้สัญลักษณ์ | - - - | ในการแทนความยาวของทำนอง ส่วนการใช้สัญลักษณ์ | (- - -) | ในการบันทึกโน้ตเพลง คือ การให้เครื่องดนตรีที่มีเสียงสูง เช่น ระนาดเอก ซอด้วง บรรเลงก่อน และให้เครื่องดนตรีที่มีเสียงต่ำ เช่น ระนาดทุ้ม ซออู้ บรรเลงตามเรียกว่า “ลูกล่อ” ซึ่งจะสามารถสร้างอารมณ์ของเสียงเพลงให้มีความไพเราะได้อย่างเหมาะสม

๒. ตัวอย่างโน้ตเพลงไทยในอัตราจังหวะสองชั้น

เพลงลาวเสียงเทียน สองชั้น

เพลงลาวเสียงเทียน สองชั้น เป็นเพลงที่มีมาแต่โบราณ ไม่ปรากฏนามผู้แต่ง แต่ในภายหลังเมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๖ หลวงประดิษฐไพเราะ (ศร ศิลปบรรเลง) แต่งขยายขึ้นเป็นอัตราจังหวะสามชั้น ซึ่งมีความช้าและยาวที่มากขึ้นเป็นเท่าตัว และตัดทอนลงเป็นชั้นเดียวให้มีความเร็วมากขึ้นเป็นเท่าตัวให้ครบเป็น “เพลงเถา” เพลงนี้มีความหมายเกี่ยวกับการอธิษฐานต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ การเคารพบูชาพระพุทธเจ้า

บทร้องเพลงลาวเสียงเทียน สองชั้น

ผู้แต่ง คุณหญิงชิ้น ศิลปบรรเลง

ฐูปเทียนทองสองมือถือไว้ตั้งใจวันทา (ซ้ำ)

น้อมเคารพบูชาพระศาสดาของชาวพุทธ (ซ้ำ)

พระปัญญาเลิศล้ำทรงค้นพบลัทธิธรรม

พระกรุณย์เลิศล้ำทรงน้อมธรรมสู่มนุษย

พระองค์เลิศล้ำนบวิสุทธิสอนชนเพื่อหลุดพ้นความทุกข์ทน (ซ้ำ)

เพลง
ลาวเสียงเทียน

ท่อน ๑

--- รั	ดํ ดํ ดํ	- ล ล ล	ช ล ดํ ช	--- ฟ	- ม ---	- ร - ช	- ล ช ช
--- ล	ช ช ช ช	- ล ล ล	ช ล ดํ ช	--- ฟ	- ม ---	- ร - ช	- ล ช ช
- ล ช ม	ช ร ม ช	-- ดํ รั	ม รั ดํ ล	-- ดํ ล	ช ม ช ล	- ดํ รั ม	- รั - ดํ
- ม - รั	- ดํ - ม	-- ดํ รั	ม รั ดํ ล	-- ดํ ล	ช ม ช ล	- ดํ รั ม	- รั - ดํ

ท่อน ๒

(----	----)	ช ล ช ม	ช ร ม ช	(----	----)	ช ล ช ม	ร ด - ร
(----	----)	ช ล ช ม	ช ร ม ช	(----	----)	ช ล ช ม	ร ด - ร
- ม - รั	- ดํ - ม	-- ดํ รั	ม รั ดํ ล	-- ดํ ล	ช ม ช ล	- ดํ รั ม	- รั - ดํ
- ม - รั	- ดํ - ม	-- ดํ รั	ม รั ดํ ล	-- ดํ ล	ช ม ช ล	- ดํ รั ม	- รั - ดํ

กลับต้น

กลับต้น

เพลงลาวดวงเดือน สองชั้น

เพลงลาวดวงเดือน สองชั้น เดิมชื่อ “ลาวดำเนินเกวียน” เป็นเพลงที่พระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมหมื่นพิไชยมหินทโรดม ทรงนิพนธ์ขึ้น เมื่อคราวเสด็จตรวจราชการทางภาคเหนือโดยทางเกวียน แร้งบันดาลใจที่ทรงนิพนธ์เพลงนี้ขึ้นเนื่องจากทรงโปรดเพลง “ลาวดำเนินทราย สองชั้น” ที่พระยาประสานดุริยศัพท์ (แปลก ประสานศัพท์) ได้แต่งทางดนตรีไว้ตามทางร้องแบบสักวา (อ่านว่า สัก-กะ-วา) จึงทรงนิพนธ์เพลงสำเนียงลาวที่มีท่วงทำนองอ่อนหวานไพเราะคล้ายคลึงกับเพลงลาวดำเนินทรายขึ้นอีกเพลงหนึ่ง ทรงตั้งชื่อว่า “เพลงลาวดำเนินเกวียน” แต่เนื่องจากบทร้องเพลงนี้ขึ้นต้นด้วยคำร้องที่ว่า “ไอ้ละหนอ... ดวงเดือนเอย...” ซึ่งเป็นคำที่ติดหูผู้ฟังเป็นส่วนใหญ่ จึงมีผู้นิยมเรียกชื่อเพลงนี้ว่า “ลาวดวงเดือน” มากกว่าชื่อ ลาวดำเนินเกวียน และนิยมเรียกกันเช่นนี้สืบมาจนถึงปัจจุบัน

เพลงลาวดวงเดือนเป็นเพลงในอัตราจังหวะสองชั้น ดำเนินทำนองไพเราะอ่อนหวานน่าฟัง นับเป็นเพลงไทยสำเนียงลาวที่มีผู้รู้จักกันดีทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ และถือว่าเป็นเพลงไทยอมตะเพลงหนึ่งที่มีความไพเราะเสมอ

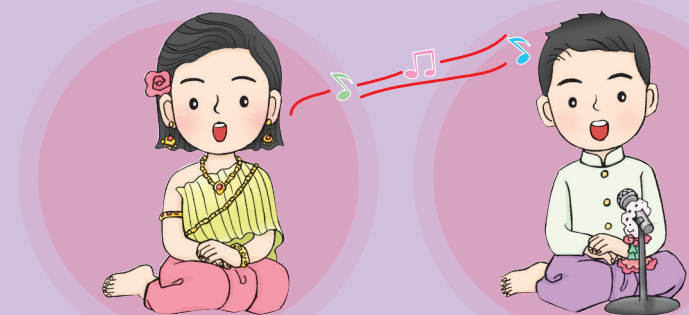

เพลง
ลาวดวงเดือน

บทร้องเพลง ลาวดวงเดือน สองชั้น

เนื้อร้อง - ทำนอง พระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมหมื่นพิไชยมหินทโรดม

ท่อน ๑	ไอ้ละหนอดวงเดือนเอย ไอ้ว่าดึกแล้วหนอพี่ขอลาล่วง	พี่มาเฝ้ารักเจ้าสาวคำดวง อกที่เป็นห่วงรักเจ้าดวงเดือนเอย
ท่อน ๒	ขอลาแล้วเจ้าแก้วโกสุม (เอื้อน) จะหาไหนมาเทียมเจ้าดวงเดือนเอย	พี่นี้รักเจ้าหนอขวัญตาเรียม
ท่อน ๓	หอมกลิ่นเกสรเกสรดอกไม้ หอมกลิ่นกรุ่นครันหอมนั้นยังบ่เลย	หอมกลิ่นคล้ายคล้ายเจ้าสุเรียมเอย เนื้อหอมทราชมเขยเอ๋ยเราละหนอ

โน้ตเพลงลาวดวงเดือน สองชั้น

การร้องโน้ตเพลง
ลาวดวงเดือน

ท่อน ๑

----	----	- ด ร ม	- ช - ตั้	- - - รึ	- ตั้ ตั้	ช ล ตั้	ช ม - ช
---	- ช ช ช	- ม ช ม	ช ล ตั้	- - ตั้	- ช - ม	- - ช ม	ร ด - ร
---	- ร ร ร	ช ล ช ตั้	- รึ - มั้	- ชั - -	- ตั้ - รึ	- มั้ ชั รึ	มึ รึ ตั้
๑- - - -	- ตั้ - ม	----	- ช - ล	- - ตั้	ช ม ช ล	ช ล ตั้	- ช - ช
๒- - - -	- ตั้ - ม	----	- ช - ล	- - ตั้	ช ม ช ล	- ตั้ รึ	- รึ - ตั้

(เที่ยวกลับ)

ท่อน ๒

----	----	- มั้ ชั รึ	มึ รึ ตั้	- - ตั้	ช ม ช ล	- ด - ร	- ม - ช
(----	-----)	ตั้ รึ ตั้	ตั้ ช ล ตั้	(----	-----)	ช ล ช ม	ช ร ม ช
(----	-----)	ตั้ รึ ตั้	ตั้ ช ล ตั้	(----	-----)	ตั้ รึ ตั้	- ช - ม
----	- ช - ด	----	- ร - ม	- - ร ช	- - - ช	ร ม ช ม	ร ด - ร
----	ด ร ม ช	ล ช ตั้	ช ม ช ร	- ตั้ รึ	- ล - ตั้	รึ ตั้	ม ช ล ตั้
----	ด ร ม ช	ล ช ตั้	ช ม ช ร	- ตั้ รึ	- ล - ตั้	รึ ตั้	ม ช ล ตั้

กลับต้น

ท่อน ๓

(----	-----)	- ตั้ - ม	ช ล ช ตั้	(----	-----)	ช ล ช ตั้	ช ล ช ม
- - ร ม	ช ล ช ตั้	- - ช ตั้	ช ล ช ม	- - ช ตั้	ช ล ช ม	- - ร ม	ช ล ตั้
(----	-----)	(- ตั้ - ม	ช ล ช ตั้)	(----	-----)	(ช ล ช ตั้	ช ล ช ม)
- - ร ม	ช ล ช ตั้	- - ช ตั้	ช ล ช ม	- - ช ตั้	ช ล ช ม	- - ร ม	ช ล ตั้
(----	-----)	(- ตั้ - ม	ช ล ตั้	----	- ตั้ - ล	- ช - ม	- ร - ด
----	ช ม ร ช	- - - ม	ช ม ร ด	ช ล ตั้	ตั้ ตั้	ล ช ม ช	- ล - ตั้
----	ชั มึ รึ	- - - มึ	ชั มึ รึ	ช ล ตั้	ตั้ ตั้	- ม - ช	- ล - ตั้

กลับต้น

สรุป

การเขียน อ่าน และร้องโน้ตเพลงไทย จะต้องทำความเข้าใจกับจังหวะ ตัวโน้ตของบทเพลง และควรฝึกอ่านโน้ตเพลงในอัตราจังหวะสองชั้นก่อน เพราะเป็นบทเพลงที่ไม่ช้าและเร็วเกินไป เป็นจังหวะปานกลาง ฟังง่าย สบาย จะทำให้สามารถจดจำทำนองเพลงได้ และสามารถร้องเพลงและเขียนโน้ตบทเพลงได้ถูกต้อง

กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

โน้ตเพลงไทยอัตราจังหวะสองชั้น

G

ขั้นสังเกต รวบรวมข้อมูล (Gathering)

- นักเรียนศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับโน้ตเพลงไทยอัตราจังหวะสองชั้น แล้วร่วมกันนำความรู้ที่ได้มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชั้นเรียน
- นักเรียนฟังตัวอย่างการร้องโน้ตเพลงไทยอัตราจังหวะสองชั้น แล้วร่วมกันสนทนา แล้วบอกว่าโน้ตเพลงไทยอัตราจังหวะสองชั้นมีลักษณะอย่างไร

P

ขั้นคิดวิเคราะห์และสรุปความรู้ (Processing)

- นักเรียนร่วมกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับโน้ตเพลงไทย ดังนี้
 - โน้ตเพลงไทยมีความสำคัญกับผู้บรรเลงดนตรีอย่างไร
 - การร้องโน้ตเพลงไทยที่ถูกต้องควรปฏิบัติอย่างไร
- นักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวประโยชน์ของการอ่าน เขียน และร้องโน้ตเพลงไทย เป็นแผนภาพความคิด โดยทำลงในสมุดของตนเอง

A1

ขั้นปฏิบัติและสรุปความรู้หลังการปฏิบัติ (Applying and Constructing the Knowledge)

- นักเรียนแบ่งกลุ่มเลือกโน้ตเพลงไทยอัตราจังหวะสองชั้นที่ชอบหรือสนใจ จากนั้นฝึกเขียนตัวโน้ตลงในห้องเพลง แล้วฝึกอ่านและร้องโน้ตเพลงให้ถูกต้อง

A2

ขั้นสื่อสารและนำเสนอ (Applying the Communication Skill)

- นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอการร้องโน้ตเพลงไทยอัตราจังหวะสองชั้นหน้าชั้นเรียน โดยเพื่อนกลุ่มอื่นและครูร่วมกันแสดงความชื่นชม ประเมินผล และเสนอแนะ

S

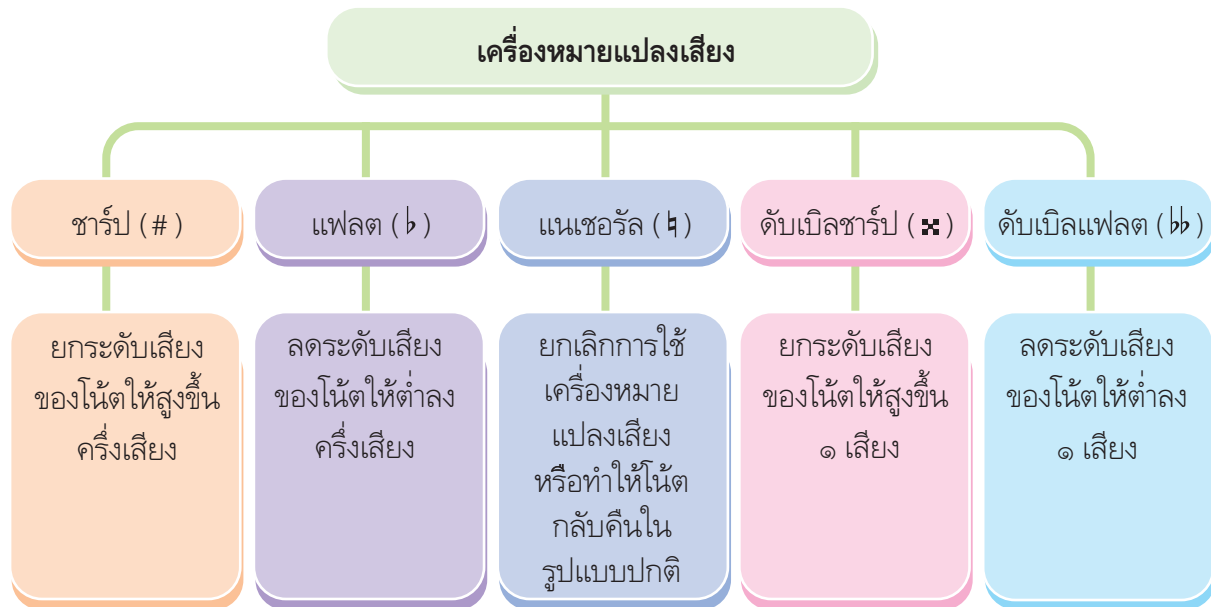
ขั้นประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่าบริการสังคมและจิตสาธารณะ (Self-Regulating)

- นักเรียนแต่ละกลุ่มประเมินผลงานกลุ่มของตนเอง ร่วมกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็น แล้วนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงผลงานให้ดีขึ้น
- นักเรียนนำทักษะการอ่าน เขียน และร้องโน้ตเพลงอัตราจังหวะสองชั้นไปฝึกร้องโน้ตเพลงไทยเพลงอื่นๆ เพื่อต่อยอดในการขับร้องเพลงไทยให้ถูกต้องตามจังหวะและทำนอง ให้เกิดความไพเราะน่าฟังต่อไป

โน้ตสากล

๑. เครื่องหมายแปลงเสียง

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเปลี่ยนระดับเสียงของตัวโน้ต เรียกว่า **เครื่องหมายแปลงเสียง** ซึ่งเครื่องหมายแปลงเสียงมีทั้งหมด ๕ ชนิด ดังนี้

ในการใช้เครื่องหมายแปลงเสียง ผู้ประพันธ์เพลงจะใส่เครื่องหมายแปลงเสียงไว้หน้าตัวโน้ต ที่ต้องการลดหรือยกระดับเสียง และการอ่านจะต้องอ่านชื่อเครื่องหมายแปลงเสียงตามหลังชื่อโน้ต เช่น

อ่านว่า ฟาชาร์ป

อ่านว่า มีแฟลต

อ่านว่า ฟาแนเชอรัล

การยกเลิกเครื่องหมายแปลงเสียง ทำให้มีผลถึงโน้ตตัวที่เหลือนภายในห้องเพลงนั้นและ เครื่องหมายแปลงเสียงจะมีผลกับโน้ตในห้องนั้นเพียงห้องเดียว เช่น

อ่านว่า ฟาชาร์ป ฟาชาร์ป ฟาแนเชอรัล ฟาแนเชอรัล

๒. ตัวอย่างโน้ตเพลงที่ใช้เครื่องหมายแปลงเสียง

เพลงแสงเทียน

ทำนอง : พระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร

คำร้อง : พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าจักรพันธ์เพ็ญศิริ

จุดเทียน บวง สว่าง ปวง เท - พ - เจ้า สวด มนต์ คำ เข้า ถึง คราว ระ วม ทน
เปรียบ เทียน สัน แสง ยาม แสง ลม เป่า ชีพ ดับ อับ เภา เหมือน เภา ไร ดวง เทียน

ได้ ชี - วิต นอน ล้วน รอ ความ ดาย ทุก คน หลีก ไป ไม่ ทน ทุกข์ ทน อา -
จุด เทียน ณ - วาย หมายถึง บน ภู - ขา ร้อง เรียง โรคภัย เบียดเบียน แสง เทียน ทาน

พร ร้อนใจ ต่าง คน เกิด แล้ว ดาย ไป ชด ใช้ เวร กรรม จาก จร
ลม พัด โบก โรค รุม เร้า ร้อน แสง โรย หวน โยง อา วรณ์ อ่อน ใจ

ณ จัง สัง ขาร บัน ไม่ เทียง เสียง บุญ - กรรม ทุก คน เคย ทำ กรรม ไว้ ก่อน
ทำ บุญ ทำ ทาน กัน ไว้ เกิด เกิด เป็น คน ไว้ เตรียม ผ - ญู ชี วิต ใหม่

เชิญ บวง เท - ว - คา ข้า ไห้ วอน ขอ พร คຸ້ມ ໄປ ສີ ວິດ ນຳ
เคย ทำ บุญ ทำ คุณ ปาง ก่อน โດ ขอ บุญ คຸ້ມ ໄປ ສີ ວິດ ນຳ

ทน ท - ร - มาน มา มาก แล้ว จะ กราบ ลา หนิ บวง ไร คา ที่ เบียด เบียน
ทน ท - ร - มาน มา มาก แล้ว จะ กราบ ลา แสง เทียน บุญ ขา จะ ดับ พลัง

แสง แว่ว ชี วา เปรียบ แสง เทียน - - - เปรียบ เทียน สัน
แสง เทียน บุญ ขา ดับ สัน ไป

ที่มา : หนังสือดนตรีจากพระราชหฤทัย ศูนย์รวมใจแห่งปวงชน, ๒๕๓๙ หน้า ๑๒

A Tisket, A Tasket

Traditional

D G/D

A tis - ket, a tas - ket, a green and yel - low

D A Bm A D

bas - ket I wrote a let - ter to my love and

G/D D

on the way I dropped it, I dropped it, I

G/D D

dropped it, and on the way I dropped it. A

A Bm A D G/D D

lit - tle boy girl picked it up and put it in his her pock - et.

เพิ่มเติมเสริมความรู้

♭: เรียกว่า กุญแจฟา หรือกุญแจเอฟ (F Clef) หรือกุญแจเบส (Bass Clef) บันทึกคาบเส้นที่ ๔ ของบรรทัด ๕ เส้น ทำให้โน้ตบนเส้นที่ ๔ เป็นโน้ต F เหมาะสำหรับเครื่องดนตรีที่มีเสียงต่ำ

กิจกรรมพัฒนาการอ่าน

นักเรียนอ่านคำและความหมายของคำต่อไปนี้

คำศัพท์	คำอ่าน	ความหมาย
ลักวา	ลัก-กะ-วา	ชื่อกลอนแบบหนึ่ง บทหนึ่งมี ๔ คำกลอน ขึ้นต้นด้วยคำ “ลักวา” และลงท้ายด้วยคำ “เอย”
ลัจธรรม	ลัด-จะ-ท่า	ความจริงแท้
อรรถรส	อัด-ทะ-รด	ถ้อยคำที่ทำให้เกิดความซาบซึ้ง

คำศัพท์น่ารู้

คำศัพท์	คำอ่าน	ความหมาย
composer	คัมโพ' เซอะ	นักแต่งเพลงหรือดนตรี
symbol	ซิม' เบิล	สัญลักษณ์

โครงงานสู่นวัตกรรม

นักเรียนแบ่งกลุ่มร่วมกันสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับเครื่องหมายแปลงเสียง พร้อมยกตัวอย่างบทเพลงที่มีการใช้เครื่องหมายแปลงเสียงกำกับ จากนั้นร่วมกันคิดหาวิธีการนำเสนอในรูปแบบที่น่าสนใจ

G

ขั้นสังเกต รวบรวมข้อมูล (Gathering)

- นักเรียนศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับโน้ตสากลที่มีเครื่องหมายแปลงเสียง แล้วร่วมกันนำความรู้ที่ได้มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชั้นเรียน
- นักเรียนฟังตัวอย่างการร้องโน้ตสากลที่มีเครื่องหมายแปลงเสียง แล้วร่วมกันสนทนาและบอกว่าโน้ตสากลมีลักษณะอย่างไร

P

ขั้นคิดวิเคราะห์และสรุปความรู้ (Processing)

- นักเรียนร่วมกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับโน้ตสากลที่มีเครื่องหมายแปลงเสียง ดังนี้
 - เครื่องหมายแปลงเสียงส่งผลให้บทเพลงมีลักษณะอย่างไร
 - การอ่านโน้ตเพลงที่มีเครื่องหมายแปลงเสียงทำกับการอ่านอย่างไร
 - เครื่องหมายแปลงเสียง ✕ ทำให้โน้ตเพลงมีลักษณะอย่างไร
- นักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับประโยชน์ของการอ่าน เขียน และร้องโน้ตสากล เป็นแผนภาพความคิด

A1

ขั้นปฏิบัติและสรุปความรู้หลังการปฏิบัติ (Applying and Constructing the Knowledge)

- นักเรียนแบ่งกลุ่มเลือกโน้ตสากลที่มีเครื่องหมายแปลงเสียงที่ชอบหรือสนใจ จากนั้นฝึกเขียนตัวโน้ตลงบนบรรทัด ๕ เส้น แล้วฝึกอ่านและร้องโน้ตเพลงให้ถูกต้อง

A2

ขั้นสื่อสารและนำเสนอ (Applying the Communication Skill)

- นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอการร้องโน้ตสากลที่มีเครื่องหมายแปลงเสียงหน้าชั้นเรียน โดยเพื่อนกลุ่มอื่นและครูร่วมกันแสดงความชื่นชม ประเมินผล และเสนอแนะ

S

ขั้นประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่าบริการสังคมและจิตสาธารณะ (Self-Regulating)

- นักเรียนแต่ละกลุ่มประเมินผลงานกลุ่มของตนเอง ร่วมกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็น แล้วนำเสนอแนะมาปรับปรุงผลงานให้ดีขึ้น
- นักเรียนนำทักษะการอ่าน เขียน และร้องโน้ตสากลที่มีเครื่องหมายแปลงเสียงไปฝึกร้องโน้ตสากลเพลงอื่นๆ เพื่อต่อยอดในการขับร้องเพลงไทยให้ถูกต้องตามจังหวะและทำนองให้เกิดความไพเราะ น่าฟังต่อไป

เทคนิคการร้องและการบรรเลงดนตรี

๑.

เทคนิคการร้องเพลง

การร้องเพลงที่มีความไพเราะ ผู้ขับร้องควรมีเทคนิคที่ใช้ขับร้อง ดังนี้

๑.

การออกเสียงให้ถูกต้อง ชัดเจนตามอักขรวิธี พยางค์ สระ และคำควบกล้ำ

๒.

สามารถควบคุมระดับเสียงร้องของตนเองให้สอดคล้องเหมาะสมกับเสียงของดนตรี

๓.

มีความสามารถในการผ่อนลมหายใจในแต่ละช่วงและวรรคตอนของเพลงได้อย่างเหมาะสม รวมถึงการกำลมหายใจที่เหมาะสมกับบทเพลง

๔.

สามารถถ่ายทอดอารมณ์ของบทเพลงได้ถูกต้องและไพเราะ

๕.

การมีคุณสมบัติในการร้อง การสำรวมท่าทาง โดยการนั่งตัวตรง เรียบร้อย หรือทำยืนควมยืน ด้วยกิริยาสำรวม เคลื่อนไหวอย่างสำรวม และหันหน้าสบตากับผู้ชมขณะร้องเพลง

นอกจากเทคนิคต่าง ๆ ที่ใช้ในการขับร้องเพลงแล้ว ในการที่จะขับร้องเพลงไทยให้มีความไพเราะได้นั้น ผู้ขับร้องควรฝึกการเอื้อนเสียง ซึ่งถือว่าเป็นสัญลักษณ์ของเพลงไทย ทำให้บทเพลงไทยมีความไพเราะและมีเอกลักษณ์ ซึ่งจะแตกต่างกับการเอื้อนเสียงในการขับร้องเพลงสากล ในการขับร้องเพลงสากลจะมีการเอื้อนเสียงหรือทอดเสียงตามเทคนิคของผู้ขับร้อง และความเหมาะสมกับบทเพลง

การเอื้อนเสียง คือ วิธีการขับร้องโดยเปล่งเสียงเป็นทำนองดนตรีระหว่างคำร้อง เป็นเสียงมาจากลำคอ เช่น เออ อือ เอย ฮือ ในลักษณะที่เลื่อนไหลติดต่อกันอย่างกลมกลืน สัมพันธ์กับจังหวะและวรรณยุกต์ของคำร้อง

ตัวอย่างเสียงเอื้อนที่นิยมใช้ในการขับร้องเพลงไทย

เสียงเออ

เป็นการใช้น้ำหนักเสียงเล็ก นิ่งอยู่ที่โคนลิ้น บังคับคอให้แข็ง เพยอร์ริมฝีปากเล็กน้อย แล้วเปล่งเสียงโดยไม่ขยับคางและไม่หุบปาก

เสียงเอย

ลักษณะคล้ายเสียงเออ แต่เมื่อเป็นเสียงเอย ให้เน้นที่มุมปาก

เสียงเอ็งเอย

เริ่มจากการเปล่งเสียงเออ แล้วกระดกโคนลิ้นขึ้นไปสัมผัสซีกเพดานปาก เสียงจะออกทางจมูก และเกิดเสียงเอ็ง แล้วเปล่งเสียงต่อเหมือนเสียงเอย

๒. การร้องและบรรเลงเดี่ยว

การร้องเดี่ยว คือ การร้องคนเดียว ผู้ร้องจะต้องมีความแม่นยำในเรื่องของเสียง ทำนอง จังหวะของบทเพลง ผู้ขับร้องสามารถถ่ายทอดลีลาอารมณ์ได้อย่างเต็มความสามารถ แต่ต้องถูกต้องตามจังหวะและทำนองของบทเพลง

การบรรเลงเดี่ยว คือ การบรรเลงดนตรีทางเฉพาะเครื่องดนตรีด้วยทางเพลงที่ประดิษฐ์ขึ้นเป็นพิเศษนอกเหนือไปจากทางธรรมดา เช่น ทางระนาดเอก ทางซอด้วง ซึ่งจะมีกลวิธีที่แตกต่างกันไปแต่ละเครื่องดนตรี เป็นการบรรเลงที่แสดงถึงความสามารถของผู้แสดง โดยการใช้เครื่องดนตรีประเภทดำเนินทำนองบรรเลง (เครื่องดนตรีที่มีเสียงสูง-ต่ำ เรียงลำดับกันมากกว่า ๗ เสียง) ในการบรรเลงนั้น อาจใช้เครื่องดนตรีประเภทกำกับจังหวะมาบรรเลงร่วมด้วยหรือไม่ใช้ก็ได้

จุดประสงค์ของการบรรเลงเดี่ยว

เพื่อแสดงถึงสติปัญญา
ของผู้ประดิษฐ์คิดค้นวิธีการ
บรรเลง

เพื่อแสดงถึงความสามารถ
และความแม่นยำ
ของผู้บรรเลง

เพื่อแสดงเทคนิคและฝีมือ
การบรรเลงของผู้บรรเลง

การขับร้องเดี่ยวเพลงไทย
ที่มา : โรงเรียนเทศบาลบ้านมหาชัย (อนุกุลราชวร)
จังหวัดสมุทรสาคร

การบรรเลงเดี่ยวเครื่องดนตรีไทย
ที่มา : Littlekidmoment (๒๕๖๕) /Shutterstock.com

การขับร้องเดี่ยวเพลงไทยสากล
ที่มา : Mumemories (๒๕๖๒)/Shutterstock.com

การบรรเลงเดี่ยวเครื่องดนตรีสากล
ที่มา : photofriday (๒๕๖๑)/Shutterstock.com

๓. การร้องและบรรเลงเป็นวง

การร้องเป็นวง หรือการขับร้องหมู่ คือ การร้องตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไป ผู้ขับร้องต้องหมั่นฝึกทักษะในการร้องเพื่อความพร้อมเพรียง สามารถสร้างสรรค์หรือดัดแปลงจังหวะและทำนองได้หลากหลาย บางครั้งมีการแสดงท่าทางเคลื่อนไหวพร้อมกันขณะร้อง เพื่อสร้างความน่าสนใจให้กับบทเพลง

การบรรเลงเป็นวง คือ การบรรเลงเครื่องดนตรีพร้อมกัน และบรรเลงตามหน้าที่ของเครื่องดนตรีให้ตรงตามจังหวะและทำนอง ซึ่งอาจมีการขับร้องร่วมด้วย การบรรเลงจะต้องมีความพร้อมเพรียงกัน เสียงเครื่องดนตรีจะต้องดังเหมาะสมกัน วงดนตรีไทย ได้แก่ วงปี่พาทย์ วงเครื่องสาย และวงมโหรี วงดนตรีสากล เช่น วงสตริงคอมโบ วงออร์เคสตรา วงแจ๊ส

บทเพลงที่ใช้ในการบรรเลงวงดนตรีไทยมีทั้งทางเก็บ ทางกรอ และลูกล่อ-ลูกขัด หรือถ้าเป็นวงดนตรีสากลก็จะขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของวง เช่น วงซิมโฟนีออร์เคสตรา จะบรรเลงบทเพลงซิมโฟนี วงแจ๊ส จะบรรเลงเพลงแจ๊ส ส่วนวงสตริงคอมโบ จะบรรเลงเพลงสากลทันสมัย เพลงเต้นรำ

การขับร้องหมู่เพลงไทย

การบรรเลงดนตรีไทยเป็นวง
ที่มา : ทศพล ชัยลัมฤทธิผล (๒๕๖๑)

การขับร้องหมู่ (คอรัส)
ที่มา : Igor Bulgarin (๒๕๕๘) /Shutterstock.com

การบรรเลงดนตรีสากลเป็นวง
ที่มา : Ferenc Szelepcsényi (๒๕๕๓)
/Shutterstock.com

การประเมินงานดนตรี

การประเมินงานดนตรี คือ การพิจารณาลักษณะและความสามารถของผู้ขับร้อง และผู้บรรเลงดนตรี ซึ่งมีหลักที่เกี่ยวข้องในการประเมิน ดังนี้

๑. ความถูกต้องในการบรรเลง จะต้องพิจารณาว่าผู้บรรเลงมีความสามารถในการบรรเลงที่ถูกต้องตามจังหวะ ทำนองของบทเพลง บรรเลงบทเพลงได้เหมาะสมกลมกลืนและไพเราะ ถ่ายทอดอารมณ์ของการบรรเลงได้ถูกต้อง

๒. ความแม่นยำในการอ่านเครื่องหมายและสัญลักษณ์ ในการบรรเลงดนตรีผู้บรรเลงจะต้องมีความเข้าใจในเครื่องหมายและสัญลักษณ์ทางดนตรี สามารถอ่านโน้ตต่าง ๆ ได้ถูกต้อง เพื่อจะได้บรรเลงดนตรีได้ถูกต้องตามโน้ตเพลง ทำให้บทเพลงไพเราะและสมบูรณ์

๓. การควบคุมคุณภาพเสียงในการร้องและบรรเลง ในการขับร้องเพลงต้องพิจารณาว่าผู้ขับร้องสามารถควบคุมเสียงร้องได้มากน้อยเพียงใด เสียงจะต้องไม่ขาดหรือเกินจนไม่เหมาะสมกับทำนองเพลง สามารถขับร้องได้เหมาะสมกับการบรรเลงดนตรี และผู้บรรเลงจะต้องควบคุมคุณภาพเสียงในการบรรเลงได้ถูกต้อง ชัดเจน โดยเฉพาะการร้องและบรรเลงเดี่ยว

การบรรเลงวงดนตรีที่มีคุณภาพ วงมอซอ โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ฯ จ.ภูเก็ต รางวัลชนะเลิศ ประเภทรุ่นมัธยมศึกษา Class A ในงานประกวดวงดนตรี THE POWER BAND 2022 Season 2

กิจกรรมพัฒนาการอ่าน

นักเรียนอ่านคำและความหมายของคำต่อไปนี้

คำศัพท์	คำอ่าน	ความหมาย
พิจารณา	พิ-จา-ระ-นา	ตรวจตรา ตริตrong สอบสวน
สติปัญญา	สะ-ติ-ปัน-ยา	ปัญญารอบคอบ ปัญญารู้คิด
สัญลักษณ์	ลัน-ยะ-ลัก	สิ่งที่กำหนดนิยามกันขึ้นเพื่อให้ใช้หมายความแทนอีกสิ่งหนึ่ง

เทคนิคการขับร้อง บรรเลงดนตรี และการประเมินงานดนตรี

G

ขั้นสังเกต รวบรวมข้อมูล (Gathering)

๑. นักเรียนฟังตัวอย่างการขับร้องและบรรเลงดนตรีที่กำหนด ดังนี้

- ▶ การขับร้องเดี่ยวและการขับร้องเป็นวงหรือเป็นหมู่
- ▶ การบรรเลงดนตรีเดี่ยวและรวมวง

จากนั้นร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับเทคนิคในการขับร้องและบรรเลงที่สังเกตเห็นว่าเป็นอย่างไร

๒. นักเรียนศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเทคนิคการขับร้อง บรรเลงดนตรี และการประเมินงานดนตรี จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในชั้นเรียน

P

ขั้นคิดวิเคราะห์และสรุปความรู้ (Processing)

๓. นักเรียนร่วมกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็น โดยตอบคำถามพัฒนาการคิด ดังนี้

- ▶ การเอื้อนเสียงมีความสำคัญต่อเพลงไทยอย่างไร
- ▶ ผู้ขับร้องที่ดีควรมีเทคนิคที่ใช้ในการขับร้องอย่างไร
- ▶ การขับร้องเดี่ยวควรมีการฝึกซ้อมอย่างไรบ้างเพื่อให้ขับร้องได้ไพเราะ
- ▶ การบรรเลงเป็นวงต้องอาศัยสิ่งใดบ้างจึงจะทำให้การบรรเลงมีความไพเราะ
- ▶ การควบคุมคุณภาพเสียงในการขับร้องและบรรเลงดนตรีมีความสำคัญอย่างไร
- ▶ การประเมินความสามารถทางดนตรีส่งผลต่อผู้ขับร้องและบรรเลงอย่างไร

๔. นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์เปรียบเทียบเกี่ยวกับเทคนิคการขับร้องเพลงไทยและเพลงไทยสากลว่ามีความเหมือนและแตกต่างกันอย่างไร

๕. นักเรียนสรุปประโยชน์ของการประเมินความสามารถทางดนตรีเป็นแผนภาพความคิด โดยทำลงในสมุดของตนเอง ดังตัวอย่าง

A1 ขั้นปฏิบัติและสรุปความรู้หลังการปฏิบัติ (Applying and Constructing the Knowledge)

๖. นักเรียนเลือกเพลงไทยหรือเพลงสากลที่สนใจ ๑ เพลง จากนั้นฝึกขับร้องให้ถูกต้องตามจังหวะและทำนองเพลง
๗. นักเรียนแบ่งกลุ่มฝึกเล่นเครื่องดนตรีไทยหรือเครื่องดนตรีสากล (ตามความถนัด) เดี่ยวและรวมวง แล้วฝึกซ้อมบรรเลงเพลงที่สนใจ ๑ บทเพลง
๘. นักเรียนแบ่งกลุ่มชมการแสดงคอนเสิร์ตของไทยและสากลที่มีการขับร้องและบรรเลงดนตรี แล้วร่วมกันประเมินความสามารถของผู้ขับร้องและบรรเลงดนตรี

A2 ขั้นสื่อสารและนำเสนอ (Applying the Communication Skill)

๙. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอการขับร้อง และบรรเลงดนตรีเดี่ยวและรวมวง หน้าชั้นเรียน
๑๐. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลการประเมินงานดนตรีที่ชมหน้าชั้นเรียน โดยเพื่อนกลุ่มอื่นและครูร่วมกันประเมินผล แสดงความชื่นชม และเสนอแนะ

S ขั้นประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่าบริการสังคมและจิตสาธารณะ (Self-Regulating)

๑๑. นักเรียนแต่ละกลุ่มประเมินผลงานกลุ่มของตนเอง ร่วมกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็น แล้วนำเสนอแนะมาปรับปรุงผลงานให้ดีขึ้น
๑๒. นักเรียนร่วมกันฝึกซ้อมร้องเพลงและบรรเลงดนตรีหลากหลายรูปแบบตามแนวเพลงที่ถนัดให้เกิดความไพเราะน่าฟัง แล้วนำไปร่วมกิจกรรมการแสดงของโรงเรียนหรือชุมชน เพื่อสร้างความสุขและความบันเทิงให้กับผู้อื่น

โครงงานสู่นวัตกรรม

นักเรียนนำเทคนิคการขับร้องเพลงไปฝึกร้องเพลงที่ชื่นชอบ ตามช่วงเสียงที่เหมาะสมกับตนเอง โดยคิดค้น ดัดแปลงเทคนิคในการเปล่งเสียงให้เป็นเอกลักษณ์และออกแบบทำนองที่แปลกใหม่ แล้วนำเสนอในรูปแบบที่สนใจ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์บทเพลงให้กับผู้อื่น

ฟัง

สรุปสาระสำคัญสู่การสร้างความรู้

โน้ตดนตรี และเทคนิคการขับร้อง

โน้ตเพลงไทย อัตราจังหวะสองชั้น

การเขียนโน้ตเพลงไทย ประกอบด้วย จังหวะ ตัวโน้ต ห้องเพลง การอ่านและร้อง โน้ตเพลงไทยจะต้องทำความเข้าใจกับ จังหวะตัวโน้ตของบทเพลง และควรฝึกอ่านโน้ตเพลงในอัตราจังหวะสองชั้นก่อน เพราะเป็นเพลงที่ฟังง่าย มีอัตราจังหวะเร็วปานกลาง

โน้ตสากล

เครื่องหมายแปลงเสียง เป็นเครื่องหมายที่ใช้เพื่อกำหนดระดับเสียงของตัวโน้ต ซึ่งจะเขียนอยู่หน้าตัวโน้ตที่ต้องการแปลงเสียง และเมื่ออ่านจะต้องอ่านเครื่องหมายแปลงเสียงตามหลังชื่อตัวโน้ตด้วย

เทคนิคการร้อง และการบรรเลงดนตรี

การขับร้องเพลงให้มีความไพเราะ ผู้ขับร้องควรออกเสียงให้ถูกต้อง ควบคุมระดับเสียงร้องให้สอดคล้องกับเสียงของดนตรี ทำความเข้าใจเนื้อร้องก่อนขับร้อง เพื่อให้สามารถถ่ายทอดอารมณ์ของบทเพลงไปสู่ผู้ฟังได้

การบรรเลงดนตรี คือ การเล่นเครื่องดนตรีให้ตรงตามจังหวะและทำนอง การบรรเลงดนตรีมีทั้งการบรรเลงเดี่ยว และการบรรเลงเป็นวง

การประเมินงานดนตรี

การประเมินงานดนตรีของผู้ขับร้องและผู้บรรเลง มีหลักการประเมิน คือ ความถูกต้องในการบรรเลง ความแม่นยำในการอ่านเครื่องหมายและสัญลักษณ์ การควบคุมคุณภาพเสียงในการร้องและบรรเลง